

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Václava Novotného v právní věci žalobce **B. K.**, zast. advokátem JUDr. Alešem Pillerem, se sídlem AK Dominikánské nám. 4/6, Brno, proti žalovanému **Krajskému úřadu Jihomoravského kraje**, se sídlem Žerotínovo nám. 3/5, Brno, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 13. 9. 2004, č. j. 57 Ca 47/2003 – 54,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost se zamítá.**
- II. Žalovanému se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.**

O d ů v o d n ě n í :

Kasační stížností se stěžovatel domáhá zrušení výše označeného rozsudku soudu, kterým byla zamítnuta žaloba podaná proti rozhodnutí Okresního úřadu Brno-venkov ze dne 24.5.2002 čj. 374/02/RVV/Krv; tímto rozhodnutím bylo zamítnuto odvolání žalobce proti rozhodnutí, kterým byl uznán vinným ze spáchání přestupku proti veřejnému pořádku podle ust. § 47 odst. 1 písm. g) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, za což mu byla uložena pokuta ve výši 1 000 Kč; současně mu byla uložena povinnost nahradit náklady spojené s projednáváním přestupku ve výši 500 Kč. Stěžovatel krajskému soudu vytýká, že při právním posouzení jeho jednání nevzal v úvahu motiv jednání a stupeň společenské nebezpečnosti, když se nevypořádal ani se souvislostmi, které vedly k tomu, že na obecním pozemku uložil dřevo, které dosud neodstranil. Při správném hodnocení provedených důkazů lze totiž zjistit, že při stavbě rodinného domku stěžovatele bylo

stanoveno, že přístup na pozemek za jeho domem bude zajištěn z obecní cesty, která pak zcela nezákonným způsobem byla zrušena tím, že část této cesty byla obcí prodána kupujícím manželům D. Tito sousedé využívají dotčený pozemek jako přístupovou cestu na svůj pozemek, ačkoli na rozdíl od stěžovatele mají přístup na pozemek za domem zajištěn po svém pozemku. Obecní pozemek, o který se jedná je svojí výměrou zcela nepatrný a zcela uzavřen oplocením ze strany stěžovatele a sousedů D., nemůže tedy sloužit nikomu jinému než stěžovateli, resp. jeho sousedům. Je proto přehnané tvrzení, že se jedná o veřejné prostranství, je to pouze zbytek původní cesty, která měla být zachována při stavbě sousedních nemovitostí a která měla sloužit pro přístup na pozemek stěžovatele a průchod do protilehlé ulice. Pouze vinou obce se stěžovatel dostal do situace, že na zahradu za domem má přístup jen přes garáž v suterénu svého domu, přes kterou nelze větší předměty přepravovat. Za tohoto stavu je logické, že stěžovatel nemá jinou možnost než využít pozemek obce, který však stejně nikomu jinému nemůže sloužit, protože tvoří úzkou nikam nevedoucí cestu mezi pozemkem stěžovatele a pozemkem souseda. Soud se měl proto zabývat, stejně tak jako správní orgán, stupněm společenské nebezpečnosti chování stěžovatele, tedy, zda intenzita jeho jednání dosahovala takového stupně společenské nebezpečnosti, že bylo nutno uložit sankci ve formě pokuty. Na druhou stranu jeho sousedé dlouhodobě parkují obytný přívěs na obecním pozemku a postižení za přestupek obcí dosud nebyli. Stěžovatel směřuje další námitku k výkladu ust. § 47 odst. 1 písm. g) zákona č. 200/1990 Sb. Dotčený pozemek p. č. 1480/3 není ani veřejným prostranstvím ani veřejně přístupným objektem nebo veřejně prospěšným zařízením. Je to pouze 12 m² zbytku původní cesty, ze které se stal vinou obce pozemek, který nikomu a ničemu sloužit nemůže, natož aby byl považován za veřejně přístupný, resp. veřejné prostranství. Stěžovatel vzhledem k výše uvedenému požaduje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný se v písemné vyjádření ztotožnil s rozsudkem krajského soudu; opakovaně, stejně jako v žalobě poukazuje na to, že právní orgány se mohly zabývat v řízení pouze tou záležitostí, k jejímuž řešení byly kompetentní, tedy skutečností, že stěžovatel složil palivové dříví na obecní pozemek. Stěžovatel přitom sám svou vinu doznal a jak uvádí, dosud dříví neodstranil. Otázka přístupu na pozemek za jeho domem nebyla a ani nemohla být předmětem přestupkového řízení. Fakt, že sousedé využívají předmětný obecní pozemek jako přístupovou cestu na svůj pozemek, ačkoli mají na rozdíl od stěžovatele přístup na pozemek zajištěn po svém pozemku, nemůže být důvodem k tomu, aby jim žalobce svým jednáním přístup ztěžoval či znemožňoval a aby jednal protiprávně. Snahou správního orgánu v I. stupni bylo v první řadě dosáhnout toho, aby stěžovatel svého protiprávního jednání zanechal a dříví z obecního pozemku odklidil; pokud by tak stěžovatel učinil, správní řízení by s ním nezačal. Teprve poté, kdy stěžovatel na výzvu k odstranění dřeva reagoval kladením podmínek a sdělením, že dříví odstraní poté, co bude mít umožněn přístup na dvůr a zahradu za domem, došlo k zahájení přestupkového řízení. Nelze proto souhlasit s tvrzením stěžovatele, že byl ihned sankcionován za přestupek. Nepatrná výměra pozemku nemění nic na jeho charakteru jako obecního pozemku, tento není obcí nijak zpřístupněn a je tedy veřejným prostranstvím. Stěžovatel měl možnost požádat o zábor veřejného prostranství, což však neučinil a svévolně toto prostranství zabral složením dříví, tím naplnil skutkovou podstatu přestupku, za který byl postižen. Z výše uvedených důvodů žalovaný navrhuje kasační stížnost zamítnout.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek Krajského soudu v Brně v rozsahu důvodů kasační stížnosti uplatněných dle § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Ze spisu vyplynulo, že stěžovatel byl rozhodnutím přestupkové komise ve Veverské Bítýšce ze dne 11. 2. 2002 č. j. 1172/2001 shledán vinným ze spáchání přestupku proti veřejnému pořádku podle ust. § 47 odst. 1 písm. g) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích ve znění pozdějších předpisů, kterého se měl dopustit tím, že v listopadu r. 2001 neoprávněně zabral veřejné prostranství (pozemek p.č. 1480/3) tím, že zde složil dříví, které do dne vydání rozhodnutí neodklidil. Za přestupek mu byla uložena pokuta ve výši 1000 Kč a dále povinnost uhradit náklady řízení ve výši 500 Kč. Proti tomuto rozhodnutí podal stěžovatel odvolání, odvolací orgán neshledal důvody pro změnu nebo zrušení rozhodnutí, a proto je zamítl. Žaloba proti rozhodnutí odvolacího orgánu byla zamítnuta rozsudkem, který je nyní napadán kasační stížností.

Krajský soud v Brně dospěl ke stejnému právnímu posouzení jako správní orgán, a to, že prokazatelně bylo zjištěno, že stěžovatel se přestupku ve smyslu uvedeného ustanovení dopustil, ke svému jednání se doznal. Motivem jednání byla snaha, aby ze strany obecního úřadu byla provedena úprava územního plánu a zřízena přístupová cesta k jeho domu. Soud dospěl k závěru, že stěžovatel nemůže tímto způsobem nutit správní orgán k vyřešení dlouhodobého problému, k jeho řešení musí zvolit pouze postup, který je v souladu s právními předpisy. Vzal tak skutkový i právní stav za spolehlivě prokázaný a rozhodnutí žalovaného shledal v souladu s právními předpisy.

Kasační stížnost se opírá především o tvrzenou nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Tvrzená nezákonnost, spočívající v nesprávném právním posouzení věci soudem v předcházejícím řízení spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikována nesprávná právní věta, popř. je sice aplikována správná právní věta, ale tato je nesprávně vyložena. Vztah mezi skutkovým zjištěním a právním posouzením lze charakterizovat tak, že jde o aplikaci právní normy na konkrétní případ nebo situaci.

Podle ust. § 47 odst. 1 písm. g) zákona č. 200/1990 Sb. se přestupku dopustí ten, kdo poškodí nebo neoprávněně zabere veřejné prostranství, veřejně přístupný objekt nebo veřejně prospěšné zařízení. Podle odst. 2 cit. ustanovení lze za přestupek uložit pokutu až do výše 50 000 Kč.

Jak ze spisu vyplynulo, stěžovatel složil na obecním pozemku p. č. 1480/3 dříví, které do vydání rozhodnutí, resp. dosud neodklidil. Dne 12. 12. 2001 byl stěžovatel písemně srozuměn s tím, že přestupkové komisi bylo postoupeno dne 7. 11. 2001 Policií ČR OO Kuřim oznámení o přestupku, současně bylo vyzván, aby složené dříví z veřejného prostranství ve lhůtě do 31. 12. 2001 odstranil s tím, že v opačném případě s ním bude zahájeno přestupkové řízení. Ve stanovené lhůtě tak stěžovatel neučinil, resp. přislíbil tak učinit pouze za podmínky, že mu bude umožněn přístup na dvůr a zahradu změnou stávajících pozemkových úprav. Správní orgán proto dne 31. 12. 2002 zahájil řízení o projednání přestupku, jehož byl stěžovatel přítomen, zápis z jednání je součástí spisu. Po projednání věci bylo vydáno rozhodnutí, kterým byl stěžovatel shledán vinným ze spáchání přestupku dle § 47 odst. 1 písm. g) zákona č. 200/1990 Sb., přitom mu byla uložena pokuta ve výši 1000 Kč.

Nejvyšší správní soud vycházel především ze zásad, na nichž je postaveno správní řízení, a zvláště pak oblast správního trestání. Zásadou, ve smyslu které je pak třeba interpretovat příslušná ustanovení jednotlivých právních předpisů, jimiž je řízení ovládáno, je zásada materiální pravdy. Jejím konkrétním výrazem je povinnost správního orgánu zjistit

v rámci každé fáze správního řízení přesně a úplně skutečný stav věci a k tomu si opatřit potřebné podklady pro rozhodnutí, jak vyplývá z § 32 odst. 1 správního řádu.

Žalovaný nepochybil, podřadil-li zjištěný skutkový stav pod výše citované ustanovení přestupkového zákona. Není v projednávané věci rozhodné, zda stěžovatel má ztížen přístup na svůj pozemek či nikoli; povinnost užívat cizí, tedy i obecní pozemek pouze v souladu s právními předpisy stíhá stěžovatele bez ohledu na to, zda tuto právní povinnost porušila i jiná osoba, v daném případě majitel sousedního pozemku, který jej užívá údajně k parkování přívěsu bez povolení. Užívání veřejného prostranství je ve smyslu ust. § 1 písm. c) zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích zatíženo místním poplatkem (ust. § 4 odst. 1, 2 cit. zákona). Protiprávní stav, tedy neoprávněné zabránění veřejného prostranství, byl nepochybně zjištěn a nebylo o něm sporu, ostatně ani stěžovatel sám netvrdí, že předmětný pozemek nezabral aniž k tomu měl oprávnění. Zcela nerozhodný pro posouzení v tomto směru je motiv stěžovatele, kterým byla jeho snaha o úpravu územního plánu, jehož se stěžovatel v kasační stížnosti dovolává.

Namítá-li stěžovatel, že vzhledem k rozloze pozemku se nemůže jednat o veřejné prostranství jakož i to, že daný pozemek není a nemůže být užíván nikým jiným než právě stěžovatelem a sousedem, stejně tak i to, že stupeň společenské nebezpečnosti nebyl posouzen v souladu se skutkovým stavem a nebyl důvod pro uložení pokuty, neshledal Nejvyšší správní soud tyto námitky důvodnými.

Legální definice veřejného prostranství je obsažena v ust. § 34 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích. Veřejným prostranstvím jsou všechna náměstí, ulice, tržiště, chodníky, veřejná zeleň, parky a další prostory přístupné každému bez omezení, tedy sloužící obecnému užívání, a to bez ohledu na vlastnictví k tomuto prostoru. Po obsahové stránce tato definice vymezuje veřejné prostranství jednak z hledisek věčných, a to tím, že uvádí v úvahu přicházející druhy či typy veřejných prostranství. Dále vymezuje veřejné prostranství znakem jeho obecné přístupnosti, což platí jak pro nepojmenovatelné, tj. tzv. další prostory, tak pro tzv. pojmenovatelné druhy či typy veřejných prostranství. V daném případě není tedy rozhodné, zda předmětný pozemek ve skutečnosti je užíván i jinými osobami než stěžovatelem, resp. jeho sousedem, podstatné pro posouzení charakteru pozemku je pouze to, zda je bez omezení volně přístupný komukoli. Skutečnost, že ostatními osobami není pozemek, který je svým charakterem veřejným prostranstvím, reálně užíván, nemá na charakter pozemku žádný vliv, resp. nečiní z něj pozemek jiné povahy.

Stěžovatel polemizuje s právním hodnocením svého jednání a s posouzením toho, zda naplnil skutkovou podstatu přestupku dle § 47 odst. 1 písm. g) zákona č. 200/1990 Sb., a to s ohledem na míru společenské nebezpečnosti svého jednání.

Podle ust. § 2 odst. 1 cit. zákona je přestupkem protiprávní jednání, jehož znaky jsou stanoveny zákonem. V řízení o přestupku je rozhodováno o vině a trestu za porušení práva, je proto třeba zkoumat naplnění obecných znaků přestupku, a to především, zda jednání pachatele bylo v rozporu s právem, tj. zda byla porušena právní povinnost stanovená zákonem, zavinění, jakož i naplnění předpokladů pro uložení sankce a její výše.

Všechny znaky přestupku byly v případě stěžovatele naplněny, když bylo prokázáno, že stěžovatel neoprávněně zabral veřejné prostranství tím, že na něm bez povolení složil dříví; naplněna byla i stránka volní, tedy zavinění, když je zjevné, že stěžovatel takto konal úmyslně, neboť přímým motivem, který jej vedl k nastolení a udržování protiprávního stavu

byla snaha o změnu v územním plánu stran dotčeného pozemku, a to tak, aby mu byl umožněn přístup na jeho pozemek. Stěžovatel tak věděl, poté, kdy byl na existenci protiprávního stavu upozorněn a byl vyzván k jeho odstranění, že porušuje zákonem chráněný zájem a úmyslně v tomto konání setrval

Rovněž při stanovení pokuty žalovaný respektoval pravidla při ukládání pokut, uložení pokuty bylo provedeno na spodní hranici, když v daném případě umožňuje zákon uložení pokuty až do výše 50 000 Kč. Za situace, kdy stěžovatel spáchal přestupek svým úmyslným protiprávním jednáním, správní orgán nevybočil z mezí správního uvážení, uložil-li pokutu ve výši 1000 Kč.

Z rozhodnutí žalovaného je zřejmé z jakého přestupku byl uznán vinným, jaký skutek je mu kladen za vinu, z jakých důkazů bylo vycházeno. Ostatně ve věci ani není se stěžovatelem sporu o tom, že předmětný pozemek byl zabrán složením dříví. Rovněž je zřejmé, na základě jakého důkazu bylo řízení zahájeno, stěžovatel nebyl v řízení na svých procesních právech nikterak krácen, transparentní je i výše sankce, přičemž tato byla uložena na samé spodní hranici.

Nejvyšší správní soud přezkoumal řízení před krajským soudem, jakož i řízení před správním orgánem a dospěl k závěru, že krajský soud se namítané nezákonnosti spočívající v nesprávném právním posouzení, jakož ani jiných vad řízení nedopustil, shledal-li rozhodnutí žalovaného v souladu se zákonem a žalobu zamítl.

Nejvyšší správní soud neshledal námitky stěžovatele uplatněné v kasační stížnosti důvodnými, a proto ji postupem podle ust. § 110 odst. 2 s. ř. s. zamítl.

Stěžovatel který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s.) a žalovanému, který byl v řízení úspěšný, náklady řízení nevznikly, resp. je neúčtoval. Proto soud rozhodl, že žalovanému se nepřiznává náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 25. října 2005

JUDr. Ludmila Valentová
předsedkyně senátu